

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Asan/6/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200931
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8015200931.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobca): FTE automotive Slovakia s.r.o., so sídlom Malý Šariš 486, Prešov, IČO: 36 493 406, zastúpeného Masnyk Legal s.r.o., so sídlom Ťahanovské riadky 25, Košice, IČO: 36 668 257, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/3817 O-272/2015 zo 6. augusta 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/38/2015-51 z 24. augusta 2016, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/38/2015-51 z 24. augusta 2016 z a m i e t a.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 3S/38/2015-51 z 24. augusta 2016 ako nedôvodnú zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/3817 O-272/2015 zo 6. augusta 2015 a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku správny súd uviedol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaný ako príslušný odvolací orgán podľa § 6 ods. 1 písm. b) a § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“) podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov (ďalej len „inšpektorát práce“) č. P: 206/2014-R, 2015/178/7073 zo 17.04.2015, ktorým podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. uložil žalobcovi pokutu 1 000,-

Eur za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) v treťom bode zákona č. 125/2006 Z. z. tým, že porušil § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“) nedodržaním bezpečnostnej úrovne podľa Národnej prílohy NA - Ďalšie požiadavky na motorové vozíky navrhované na použitie v SR, ktorá vyplýva z článku 1.11 STN ISO 3691 + Amd1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy v tom, že v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci si ako zamestnávateľ nespĺnil povinnosť zabezpečiť, aby nebezpečné miesto pri objekte brusiarne (objekt brusiarne bráni vo výhlade vodičom motorových vozidiel a prechádzajúcim zamestnancom) na pracovisku žalobcu v Malom Šariši bolo označené bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami. Porušenie povinnosti bolo zistené v období od 08.10.2014 do 09.12.2014 pri vyšetrowaní príčiny vzniku pracovného úrazu zamestnanca žalobcu K., ku ktorému došlo dňa 08.10.2016 vo výrobnej hale žalobcu.

3. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že v dňoch 08.10.2014, 29.10.2014, 11.11.2014, 21.11.2014, 08.12.2014 a 09.12.2014 sa uskutočnil u žalobcu výkon inšpekcie práce so zameraním na vyšetrenie príčin vzniku pracovného úrazu, ktorý utrpel jeho zamestnanec K. G. dňa 08. 10. 2014 o 07:00 hodine.

4. Pri inšpekcii práce bolo zistené, že menovaný zamestnanec sa v rozhodujúcom čase vzniku úrazu vracal z pracoviska balenia náhradných dielov a prechádzal po uličke predmontáže smerom k montážnej linke PQ - 24. V momente, keď vyšiel spoza rohu objektu brusiarne na komunikáciu, ktorá vedie zo skladu na expedíciu, prechádzal po nej elektrický motorový vozík typu RX 20-16 STILL, ktorý riadil zamestnanec spoločnosti L. R., ktorý už nestihol vozík pribrzdiť a pravým predným kolesom prešiel poškodenému cez chodidlo pravej nohy a spôsobil mu vnútorné zlomeniny.

5. Inšpektorát práce konštatoval, že miesto, kde došlo k pracovnému úrazu nebolo opatrené navyše bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami, ktoré by signalizovali vodičovi, že spoza rohu brusiarne môže na komunikáciu vstúpiť zamestnanec. Objekt brusiarne bránil vo výhlade jednak obsluhu motorového vozíka L. R. a takisto poškodenému K. G.. Zamestnávateľ ihneď po úraze vybavil nebezpečné miesto zrkadlom, ktorým si vodič motorového vozíka už vie odkontrolovať prichádzajúcu osobu spoza rohu brusiarne. K porušeniu predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nedošlo zo strany obsluhy motorového vozíka L. R. z dôvodu, že objekt brusiarne mu bránil vo výhlade a v čase, keď išiel okolo nej, nemal si možnosť odkontrolovať, či mu z pravej strany náhle vkročí na komunikáciu iná osoba. Keďže motorový vozík STILL RX 20-16 nebol opatrený ukazovateľom rýchlosti, L. R. si nevedel odkontrolovať akou rýchlosťou išiel v momente, keď došlo k vzniku pracovného úrazu K. G.. Maximálna povolená rýchlosť (5 km/h) bola zrejme dodržaná, pretože po prejení nohy poškodeného predným pravým kolesom vodič okamžite zastavil. V mieste úrazu neboli viditeľné stopy po brzdení. To isté bolo možné konštatovať aj zo strany poškodeného K. G.. Ten na základe podania informácie priameho nadriadeného N.. L. I., vedúceho výroby, nepoužil paralelnú cestu k linke PQ-24, ale prechádzal uličkou cez pracovisko predmontáže. Podľa vyjadrenia N.. L. I. majster po uličke cez pracovisko predmontáže môže prechádzať. Z podania informácie poškodeného K. G. ďalej vyplýva, že uličkou prechádzal viackrát denne a využívali ju aj ostatní zamestnanci. Ďalej uviedol, že prichádzajúci vozík nepočul v dôsledku hluku v hale, pretože vozík je elektrický a jeho chod je tichý. Neoznačenie nebezpečného miesta bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami bolo inšpektorátom práce vyhodnotené ako nesprávna organizácia práce. Túto skutočnosť inšpektorát práce zdokumentoval v Protokole o vyšetrení príčin registrovaného pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví č. IPV-47-16-2.2/P- J4-14 z 09.12.2014 (ďalej len „protokol“), prerokovanom rovnakého dňa s Ing. L. I., prokuristom žalobcu.

6. Žalobca dňa 12.12.2014 doručil inšpektorátu práce vyjadrenie k protokolu, v ktorom informoval inšpektorát práce o opatreniach prijatých v súvislosti so vznikom pracovného úrazu K. G.. Inšpektorát práce v reakcii na uvedené vyjadrenie vypracoval dňa 15.12.2014 dodatok č. 1 k protokolu.

7. Následne inšpektorát práce ako prvostupňový správny orgán začal správne konanie vo veci uloženia pokuty za porušenie § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. nedodržaním bezpečnostnej úrovne

podľa Národnej prílohy NA - Ďalšie požiadavky na motorové vozíky navrhované na použitie v SR, ktorá vyplýva z čl. 1.11 STN ISO 3691 + Amd 1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy a vo veci rozhodol. Žalobca sa v zákonnej lehote proti rozhodnutiu o uložení pokuty odvolal.

8. Žalovaný mal za to, že prvostupňový správny orgán jednoznačne preukázal, že žalobca ako zamestnávateľ porušil § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. nedodržaním bezpečnostnej úrovne podľa Národnej prílohy NA - Ďalšie požiadavky na motorové vozíky navrhované na použitie v SR, ktorá vyplýva z čl. 1.11 STN ISO 3691 + Amd 1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy v tom, že v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci si ako zamestnávateľ nespĺnil povinnosť zabezpečiť, aby nebezpečné miesto pri objekte brusiarne na pracovisku žalobcu v Malom Šariši bolo označené bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami.

9. Žalovaný poukázal na § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. ako aj na čl. 1.11 STN ISO 3691 + Amd 1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy a uviedol, že nevyhnutným predpokladom bezpečného výkonu práce je dodržiavanie bezpečnostnej úrovne, a to s ohľadom na všetky okolnosti týkajúce sa výkonu práce tak, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov. V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že žalobca síce mal označené hranice komunikácie pre vozidlá neprerušovanými pásmi výraznej farby a okraj brusiarne bol označený striedavo žltými a čiernymi pásmi v zmysle platných predpisov, uvedené však nemožno považovať za splnenie povinnosti, ktorá vyplýva z § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. v nadväznosti na Národnú prílohu NA - Ďalšie požiadavky na motorové vozíky navrhované na použitie v SR, ktorá vyplýva z čl. 1.11 STN ISO 3691 + Amd 1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy, nakoľko táto požaduje použiť bezpečnostné značky a dopravné značky v mieste nebezpečenstva, t. j. kumulatívne použiť také dopravné a bezpečnostné označenie, ktoré upozorňuje na nebezpečné miesto na komunikácii.

10. Miesto vzniku pracovného úrazu možno podľa žalovaného jednoznačne označiť ako nebezpečné miesto z dôvodu neprehľadnosti, nakoľko objekt brusiarne bránil vo výhľade vodičovi VZV, že spoza rohu môže vstúpiť zamestnanec a rovnako aj poškodenému zamestnancovi, že spoza rohu môže prechádzať VZV. Navyše neprehľadnosť predmetného miesta bola zvýšená umiestnením plechovej skrine, ktorá taktiež prekrývala bezpečnostné značenie. Na uvedenom nič nemení ani fakt, že na predmetnom mieste predtým nedošlo k pracovnému úrazu alebo, že toto miesto nebolo vnímané ako nebezpečné. Ani skutočnosť, že inšpektorát práce v minulosti predmetné miesto nevytkol, nie je podľa žalovaného argument spôsobilý privodiť žalobcovi priaznivejší záver, nakoľko povinnosť vyplývajúca z § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. zaväzuje zamestnávateľa.

11. Vo vzťahu k argumentom žalobcu, v ktorých za hlavnú príčinu vzniku pracovného úrazu označil ľudský faktor, a to konanie K. G., ktorý poznal dané miesto, porušil základné zásady opatrnosti a všetky zásady, ktoré sa na dané miesto vzťahovali napriek tomu, že bol v minulosti opakovane poučovaný o zákaze prechádzať uličkou (predmetnú pasáž mal poškodený zamestnanec ako vedúci zamestnanec oprávnenie používať výnimočne, napr. na vykonávanie opráv a údržby výrobnéj linky) žalovaný uviedol, že predmetná komunikácia bola napriek zákazu využívaná zamestnancami a zamestnávateľ uvedený stav dlhodobo trpel.

12. V závere rozhodnutia žalovaný poukázal na § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. a zdôraznil, že pri ukladaní pokuty a pri určovaní jej výšky, ktorá je vecou voľnej úvahy správneho orgánu, inšpektorát práce zohľadnil najmä jej preventívne pôsobenie a tiež prihliadal na všetky skutočnosti v zmysle § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z.

13. Správny súd v odôvodnení rozsudku ďalej poukázal na § 1 písm. a), § 2 ods. 1 písm. a), § 2 ods. 2 písm. a), § 19 ods. 1 písm. a), § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z., § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. a článok 1. 11 STN ISO 3691 + Amd1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy a uviedol, že zamestnávateľ je okrem iného povinný zabezpečiť pracoviská, komunikácie, pracovné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizáciu práce tak, aby neohrozovali bezpečnosť a zdravie

zamestnancov a zároveň je povinný na ten účel zabezpečiť potrebnú údržbu. Zároveň z článku 1.1 Slovenskej technickej normy - STN (Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy) č. 3691 + Amd1 vyplýva, že komunikácie a nebezpečné miesta musia byť označené bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami. Porušenie týchto povinností má v zmysle § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. za následok uloženie sankcie za správny delikt až do výšky 100 000,- Eur.

14. V danom prípade bolo v súvislosti so šetrením príčin vzniku pracovného úrazu zamestnanca žalobcu K. G. podľa správneho súdu nepochybne preukázané, že k pracovnému úrazu došlo práve preto, že miesto, kde došlo k pracovnému úrazu nebolo opatrené takými bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnancov. Naopak práve v dôsledku nedodržania tejto zákonnej povinnosti došlo k pracovnému úrazu.

15. Žalobca namietal nedostatočne zistený skutkový stav a nepreskúmateľnosť rozhodnutí, lebo správne orgány neuviedli, v ktorých prípadoch a podľa akých právnych predpisov postačuje „štandardné“ označenie nebezpečného miesta a v ktorých prípadoch je potreba „kumulatívneho“, alebo „navyše“ inštalovaného označenia. Žalobca však podľa správneho súdu úplne opomenul a žiadnym spôsobom nevyvrátil zistenia správneho orgánu, že miesto vzniku pracovného úrazu možno jednoznačne označiť ako nebezpečné miesto z dôvodu neprehľadnosti, nakoľko objekt brusiarne bránil vo výhlade vodičovi vysokozdvížneho vozíka, ale aj poškodenému zamestnancovi, a až po pracovnom úraze vybavil žalobca nebezpečné miesto zrkadlom. Navyiac neprehľadnosť miesta bola zvýšená umiestnením plechovej skrine, ktorá pokrývala bezpečnostné značenie.

16. Aj keď žalobca mal hranice komunikácie označené neprerušovanými pásmi výraznej farby a okraj brusiarne bol označený striedavo žltými a čiernymi pásmi (toto značenie bolo čiastočne prekryté kovovou skriňou), takéto značenie nebolo podľa správneho súdu postačujúce pre ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnancov, pričom z výpovedi prokuristu žalobcu N. L. I. aj zamestnanca K. G. vyplýva, že predmetnú časť pracoviska (komunikácie) mal poškodený zamestnanec, ako vedúci oprávnenie používať a túto časť pracoviska - komunikácie používal nielen on, ale aj iní zamestnanci.

17. Podľa správneho súdu neobstojí ani námietka žalobcu o zachádzaní „do prevenčných krajností“, keďže následne sám žalobca riešil situáciu tak, že nebezpečné miesto vybavil zrkadlom, na vysokozdvížny vozík, ktorým bol úraz spôsobený, bol namontovaný modrý reflektor, ktorý svieti 3 metre pred vozík na podlahu a indikuje príchod vozíka a na miesto pracovného úrazu nainštaloval rampu na zamedzenie prechodu.

18. Aj odôvodnenie výšky pokuty je podľa správneho súdu v medziach logickej správnej úvahy a zodpovedá kritériám uvedeným v § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z., keď prvostupňový správny orgán poukázal na ohrozenie zdravia nielen poškodeného, ale aj ďalších zamestnancov, zohľadnil, že ide o prvé zistenie nedostatku v oblasti BOZP, že vzhľadom na veľkosť zamestnávateľa (72 zamestnancov) pokutu 1 000,- Eur nemožno považovať za zvlášť zaťažujúcu alebo likvidačnú, a keďže sa na vzniku poškodenia zdravia zamestnanca podieľalo porušenie pracovnoprávnych predpisov zo strany zamestnávateľa (žalobcu), pričom trvalo dlhší čas a ohrozovalo viacerých zamestnancov, aj vzhľadom na preventívny charakter pokuty, ju nebolo možné uložiť v nižšej výške, resp. ju vôbec neuložiť.

19. Správny orgán podľa správneho súdu dostatočne zistil skutkový stav a tento správne právne posúdil, rozhodnutie náležite a zrozumiteľne odôvodnil. Z uvedených dôvodov správny súd žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ako nedôvodnú zamietol.

20. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 168 SSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keď žalobca nebol v konaní úspešný a nebol naplnený ani dôvod v § 168 SSP.

II.

Kasačná sťažnosť

21. Proti rozsudku správneho súdu podal riadne a včas kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) prostredníctvom právneho zástupcu, z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok správneho súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zruší a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie, alebo aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok správneho súdu zrušil a vrátil vec správneho súdu na ďalšie konanie.

22. V dôvodoch kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že správny súd sa nevysporiadal s tým, na základe akého právneho predpisu a na základe akých úvah bolo dotknuté miesto úrazu v prevádzke sťažovateľa posúdené ako nebezpečné, keď skutkový stav podľa sťažovateľa preukázal, že toto miesto urobilo nebezpečným nezodpovedné konanie jeho zamestnanca K., ktorý už v minulosti bol za obdobné počínanie viackrát napomenutý. K uvedenému sťažovateľ dodal, že k inému úrazu na tomto mieste nedošlo. Išlo o obyčajný roh, ktorý každý racionálne a priemerne opatrný človek vníma ako miesto, kde musí spozornieť a skontrolovať, či sa spoza neho niečo alebo niekto neobjaví. Argumentácia správneho orgánu podľa sťažovateľa znamená, že akékoľvek miesto, kde dôjde k úrazu, sa automaticky stáva nebezpečným a zaslúži si, aby bola tomu, kto toto miesto prevádzkuje/spravuje, udelená pokuta. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal tiež na to, že poškodený zamestnanec chodil okolo tohto miesta denne a priestory sťažovateľa dôverne poznal. Mohol a mal preto vyhodnotiť, že ak vychádza spoza rohu, tak mu hrozí nebezpečenstvo zrážky. Podľa sťažovateľa je scestné očakávať, že každé miesto, kde nebezpečenstvo hrozí len potenciálne, bude označené automaticky ako nebezpečné. To by potom sťažovateľ musel mať ako nebezpečnú označenú celú prevádzkareň, keďže úraz sa môže pri neopatrnosti zamestnancov stať kdekoľvek.

23. Ďalej sťažovateľ namietal, že správny súd neidentifikoval právnu normu, ktorá by mu ukladala konkrétny rozsah označovania nebezpečných miest a nevysvetlil (ak takáto povinnosť existuje), ako sa posudzuje dostatočnosť označovania nebezpečných miest. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že podľa vyjadrenia správnych orgánov a správneho súdu mal sťažovateľ pochybiť v tom, že inštalované značky na dotknutom mieste nemožno považovať za splnenie si povinnosti podľa zákona a podľa normy ISO, prečo ale už existujúce značky/označenia nie sú dostatočné, sa neuvádza v žiadnom z ich rozhodnutí. Sťažovateľ má za to, že dotknuté miesto úrazu bolo označené dostatočne, riadne a v súlade s právnymi predpismi. Norma ISO a ani žiaden iný právny predpis nepožaduje koľko bezpečnostných a dopravných značiek má byť na takéto miesto umiestnených. Správne orgány a ani správny súd žiadnym spôsobom nevysvetlili, z akého právneho predpisu vyplýva potreba kumulatívneho označenia nebezpečného miesta ďalšími značkami. Absentujúce odôvodnenie zo strany správneho súdu v tomto smere podľa sťažovateľa spôsobuje, že jeho rozhodnutie je nepresvedčivé, máťuce a nikomu z neho nemôže byť zrejmé, v akom prípade mu môže byť uložená sankcia a akým spôsobom si má označovacie povinnosti splniť tak, aby boli orgány inšpekcie dostatočne spokojné a sankciu neuložili. Sťažovateľ dodal, že dostatočnosť označenia dotknutého miesta sťažovateľovi nikto a ani inšpektorát práce, počas viacerých v priebehu rokov vykonaných kontrol nevytýkal.

24. Správny súd podľa sťažovateľa nevzal do úvahy ani samotné, podľa jeho názoru, nezodpovedné správanie zamestnanca K. G., ktoré bolo podľa neho príčinou vzniku pracovného úrazu. Poškodený bol bezprostredne pred tým, ako sa úraz stal, niekoľkokrát napomenutý sťažovateľom práve pre porušovanie BOZP v priestoroch sťažovateľa, konkrétne v roku 2014 mu boli šesťkrát odobraté prémie za porušenie predpisov BOZP.

25. Sťažovateľ zároveň dodal, že skutočnosť, že sťažovateľ po tom, ako sa úraz stal, na miesto nainštaloval zrkadlo, na vozík modré svetlo, nemožno podľa neho vnímať ako uznanie viny. Sťažovateľ týmto krokom len dobrovoľne vykonal nadštandardné opatrenia, ktoré podľa jeho mienky vysoko prekračujú rámec požadovaný zákonom.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

26. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že považuje napadnutý rozsudok správneho súdu za vecne správny a zákonný, z ktorého dôvodu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právna úprava a právne názory kasačného súdu

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

28. Predmetom kasačného konania bol rozsudok správneho súdu, ktorým podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol správny súd žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. OPS/BEZ/2015/3817 O-272/2015 zo 06.08.2015, ktorým žalovaný zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov č. P: 206/2014-R, 2015/178/7073 zo 17.04.2015, ktorým bola sťažovateľovi podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. uložená pokuta 1 000 Eur za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) v treťom bode zákona č. 125/2006 Z. z. tým, že porušil § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. nedodržaním bezpečnostnej úrovne podľa Národnej prílohy NA - Ďalšie požiadavky na motorové vozíky navrhované na použitie v SR, ktorá vyplýva z článku 1.11 STN ISO 3691 + Amd1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy.

29. Z administratívneho spisu vyplýva, že porušenie povinností sťažovateľom bolo inšpektorátom práce zistené v období od 08.10.2014 do 09.12.2014 pri vyšetovaní príčiny vzniku pracovného úrazu zamestnanca sťažovateľa K. G., ku ktorému došlo dňa 08.10.2016 vo výrobné hale sťažovateľa.

30. Porušenie povinností spočívalo v tom, že sťažovateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci si ako zamestnávateľ nespĺnil povinnosť zabezpečiť, aby nebezpečné miesto pri objekte brusiarne (objekt brusiarne bránil vo výhlade vodičom motorových vozidiel a prechádzajúcim zamestnancom) na pracovisku sťažovateľa v Malom Šariši bolo označené bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami.

31. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bod 3. zákona č. 125/2006 Z. z. inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia.

32. Podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu, ak tento zákon neustanovuje inak, zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) prvom bode až treťom bode a šiestom bode alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 100 000 eur, a ak v dôsledku tohto porušenia vznikol pracovný úraz, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, najmenej 33 000 eur.

33. Podľa § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce

u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,
e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

34. Podľa § 3 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. na účely tohto zákona prevencia je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce, a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca,

35. Podľa § 3 písm. e) zákona č. 124/2006 Z. z. na účely tohto zákona nebezpečenstvo je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca.

36. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ je povinný uplatňovať všeobecné zásady prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane zabezpečovania informácií, vzdelávania a organizácie práce a prostriedkov.

37. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. všeobecné zásady prevencie sú

- a) vylúčenie nebezpečenstva a z neho vyplývajúceho rizika,
- b) posudzovanie rizika, ktoré nemožno vylúčiť, najmä pri výbere a počas používania pracovných prostriedkov, materiálov, látok a pracovných postupov,
- c) vykonávanie opatrení na odstránenie nebezpečenstiev v mieste ich vzniku,
- d) uprednostňovanie kolektívnych ochranných opatrení pred individuálnymi ochrannými opatreniami,
- e) nahrádzanie prác, pri ktorých je riziko poškodenia zdravia, bezpečnými prácami alebo prácami, pri ktorých je menšie riziko poškodenia zdravia,
- f) prispôsobovanie práce schopnostiam zamestnanca a technickému pokroku,
- g) zohľadňovanie ľudských schopností, vlastností a možností najmä pri navrhovaní pracoviska, výbere pracovného prostriedku, pracovných postupov a výrobných postupov s cieľom vylúčiť alebo zmierniť účinky škodlivých faktorov práce, namáhavej práce a jednotvárnej práce na zdravie zamestnanca,
- h) plánovanie a vykonávanie politiky prevencie zavádzaním bezpečných pracovných prostriedkov, technológií a metód organizácie práce, skvalitňovaním pracovných podmienok s ohľadom na faktory pracovného prostredia a prostredníctvom sociálnych opatrení,
- i) vydávanie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

38. Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ je povinný vykonávať opatrenia nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci riadne a včas tak, aby sa splnil ich účel, a zabezpečovať, aby tieto opatrenia boli použiteľné a zamestnancovi prístupné.

39. Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy.

40. Podľa článku 1. 11 STN ISO 3691 + Amd1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy komunikácie a nebezpečné miesta musia byť označené bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami.

41. Kasačný súd dospel zhodne ako správny súd k záveru, že správne orgány oboch stupňov postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto správny súd nepochybil, keď žalobu žalobcu zamietol.

42. Kasačný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti žiadnym hodnoverným spôsobom nevyvrátil skutočnosti a skutkový stav, ktorý bol zistený správnymi orgánmi a s ktorými sa stotožnil aj

správny súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je aj podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci.

43. Sťažovateľ ako zamestnávateľ je povinný vytvoriť pre zamestnancov bezpečné pracovné podmienky (§ 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z.) a je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov (§ 9 zákona č. 124/2006 Z. z.).

44. V preskúmvanej veci možno konštatovať, že sťažovateľ ako zamestnávateľ nevykonal opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nezabezpečil, aby pracovisko (výrobná hala v Malom Šariši) neohrozovalo bezpečnosť a zdravie jeho zamestnancov.

45. K námietkam sťažovateľa, že správne orgány a ani správny súd sa nevysporiadali s tým, na základe akého právneho predpisu a na základe akých úvah bolo dotknuté miesto pracovného úrazu v prevádzke sťažovateľa posúdené za nebezpečné, kasačný súd uvádza, že v zmysle § 3 písm. e) zákona č. 124/2006 Z. z. nebezpečenstvo je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca.

46. Z rozhodnutia inšpektorátu práce vyplýva, že pri ohliadke miesta udalosti pracovného úrazu K. G. dňa 08.10.2014 vo výrobnej hale sťažovateľa bolo zistené, že „...komunikácia medzi skladosť náhradných dielov a exepedíciou je široká 245 cm a je vyznačená neprerušovanými pásmi. Popri tejto komunikácii je na pravej strane stena brusiarne vysoká 3 m a široká 6 m. Roh brusiarne je vyznačený žltočiernym šrafovaním do výšky 2,5 m a strana brusiarne je taktiež do výšky 0,5 m farebne odlišená a označená žltočiernym šrafovaním. V smere z výjazdu do predmontáže, kolmo na komunikáciu elektrických motorových vozíkov je ďalšia ulička široká 140 m, ale na rohu tejto uličky sa nachádzala v čase ohliadky plechová skriňa, ktorá zakrývala žltočierne šrafovanie do výšky 2,5 m. A práve na tomto mieste došlo 08.10.2014 o 07.00 hodine k stretu elektrického motorového vozíka typu RX 20-16 STILL, ktorý riadil zamestnanec L. R. s poškodeným K. G. a po tom ako prešlo koleso vozíka K. G. cez chodidlo pravej nohy, došlo k zlomeninám chodidla.“

47. V konaní nebolo sporné, že zamestnanci sťažovateľa, vrátane vedúcich zamestnancov pravidelne vstupovali na komunikáciu, po ktorej sa pohybovali elektrické vozíky.

48. Rozhodnutie žalovaného obsahuje konštatovanie, že „Miesto vzniku pracovného úrazu možno jednoznačne označiť ako nebezpečné miesto z dôvodu neprehľadnosti, nakoľko objekt brusiarne bráni vo výhlade vodičovi VZV, že spoza rohu môže vstúpiť zamestnanec a rovnako aj poškodenému zamestnancovi, že spoza rohu môže prechádzať VZV. Navyiac neprehľadnosť miesta bola zvýšená umiestnením plechovej skrine, ktorá taktiež prekryvala bezpečnostné značenie“.

49. Z uvedeného vyplýva, že miesto, kde došlo k pracovnému úrazu zamestnanca sťažovateľa K. G., je možné v zmysle § 3 písm. e) zákona č. 124/2006 Z. z. považovať za nebezpečné, pretože sa jednalo o miesto, na ktorom existovalo nebezpečenstvo zrážky vysokozdvížných vozíkov so zamestnancami sťažovateľa, v dôsledku ktorej mohlo byť poškodené ich zdravie tak, ako tomu bolo aj v preskúmvanom prípade. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že k inému úrazu (okrem úrazu K. G.) na tomto mieste nedošlo, keď nebezpečenstvo pracovného priestoru nemožno odvodzovať od množstva úrazov, ku ktorým v tomto pracovnom priestore došlo, uvedené nemá oporu v zákone. Nakoniec pracovný úraz K. G. podľa kasačného súdu len potvrdil nebezpečnosť dotknutého miesta.

50. Ďalej sťažovateľ namieta, že dotknuté miesto bolo označené bezpečnostnými značkami aj pred pracovným úrazom K. G. a že správe orgány a ani správny súd neidentifikovali právnu normu, ktorá by ukladala konkrétny rozsah označovania nebezpečných miest a nevysvetlili, ako sa posudzujú dostatočnosť označovania nebezpečných miest.

51. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie článku 1. 11 normy STN ISO 3691 + Amd1 Motorové vozíky - Bezpečnostné predpisy, podľa ktorého komunikácie a nebezpečné miesta musia byť označené bezpečnostnými značkami a dopravnými značkami.

52. Z uvedenej formulácie nevyplýva, koľko bezpečnostných, resp. dopravných značiek je potrebné na označenie nebezpečného miesta. Kasačný súd má za to, že v takomto prípade je zamestnávateľ povinný vychádzať zo zásady prevencie (§ 5 zákona č. 124/2006 Z. z.) a nebezpečné miesto vybaviť takým počtom značiek, aby sa nebezpečenstvo vylúčilo. Logicky je pritom potrebné prihliadnuť na mieru ohrozenia alebo nebezpečenstva a na veľkosť priestoru, ktorý sa má týmito značkami pokryť.

53. Kasačný súd má za to, že z preskúmaných rozhodnutí vyplýva, že správne orgány pri svojom rozhodovaní zohľadnili existujúce bezpečnostné značenie dotknutého miesta na pracovisku sťažovateľa, ktoré však považovali za nedostatočné s odôvodnením, že toto nesignalizovalo vodičom vysokozdvížných vozíkov, že spoza rohu brusiarne môže na komunikáciu vstúpiť zamestnanec, a teda že na tomto mieste hrozí nebezpečenstvo zrážky, keď objekt brusiarne bránil vo výhľade tak vodičovi vysokozdvížného vozíka ako aj po komunikácii sa pohybujúcim zamestnancom. Inšpektorát práce v tejto súvislosti zároveň vo svojom rozhodnutí uviedol, že na tomto mieste mohli byť v záujme vylúčenia nebezpečenstva sťažovateľom osadené, napr. guľové zrkadlo alebo prechod pre chodcov.

54. Na základe uvedeného, keď konajúce správne orgány vysvetlili, z akého dôvodu považovali existujúce značenie dotknutého miesta na pracovisku sťažovateľa za nedostatočné a navyše aj uviedli možnosti, ako by bolo možné nebezpečenstvo daného miesta vylúčiť, nemožno považovať ich rozhodnutie v tomto smere za neodôvodnené, resp. svojvoľné.

55. K tvrdeniam sťažovateľa ohľadne nezodpovedného správania sa poškodeného zamestnanca K. G. kasačný súd uvádza, že v konaní bolo preukázané, že poškodený, ako aj iní zamestnanci sťažovateľa, využívali predmetnú komunikáciu na prechádzanie a sťažovateľom bol uvedený stav dlhodobo tolerovaný, keď sťažovateľ nepredložil v konaní žiaden doklad preukazujúci, že prechod po predmetnej komunikácii bol zamestnancom zakázaný a ani pri ohliadke miesta udalosti pracovného úrazu inšpektormi práce dňa 08.10.2014 o 13.00 hodine neboli zistené žiadne zákazové značky.

56. V tejto súvislosti kasačný súd zároveň uvádza, že postup a rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty za správny delikt bol odôvodnený nesplnením povinností vyplývajúcich pre sťažovateľa ako zamestnávateľa z vyššie citovaných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pričom treba zdôrazniť, že ide o zodpovednosť objektívnu, ktorá vzniká bez ohľadu na zavinenie sťažovateľa.

57. Kasačný súd dospel k totožnému záveru ako správny súd, že pokuta bola sťažovateľovi uložená dôvodne, pretože sťažovateľ nezabezpečil pracovisko tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie jeho zamestnancov. Podľa názoru kasačného súdu správny orgán dostatočne odôvodnil svoju správnu úvahu pri určovaní sankcie, pričom zohľadnil skutočnosti podľa § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. Sťažovateľ nepreukázal neprimeranosť výšky uloženej pokuty a jej likvidačný charakter s ohľadom na jeho ekonomickú situáciu, na ktorú by mal správny orgán alebo súd prihliadať.

58. Aj ostatné námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

59. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v kasačnom konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Žalovanému kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

60. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.